

14.

mladje

september 2006

Sodelovanje s partnerskimi državami (3), Prihodnost Evrope je odvisna od nas (6), Rusi in Belorusi ... tako blizu pa vendar tako daleč (8), Prostovoljka iz Moldavije v Brežicah (10), Od ekstremne ekipe I. do državljanov z visokim tveganjem (11), Sodelovanje z zahodnim Balkanom (14), Poglej na vzhod (16)

nacionalna agencija
programa MLADINA

Program MLADINA

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT
URAD RS ZA MLADINO

Program MLADINA je namenjen mladim, ki imajo ideje ter interes pripraviti in izvesti mednarodne projekte. Omogoča jim pridobitev finančne podpore za projekte, nudi široko paleto informacij, zagotavlja informacije, usposabljanja in možnosti za razvoj novih partnerstev v Evropi in preko njenih meja.

Mladim ponuja možnost za mobilnost ter možnost aktivnega sodelovanja pri oblikovanju Evrope tretjega tisočletja. Njegov namen je prispevati k doseganju "Evrope znanja" in ustvariti evropsko areno za sodelovanje v razvoju mladinske politike, ki temelji na neformalnem učenju. Program spodbuja koncept vseživljenjskega učenja ter razvijanja veščin in sposobnosti, ki spodbujajo aktivno državljanstvo.

V programu lahko sodelujejo naslednje skupine:

- skupine mladih, ki želijo organizirati mladinsko izmenjavo ali začeti s pobudo v njihovi lokalni skupnosti;
- mladi, ki se želijo vključiti v Evropsko prostovoljno službo;
- bivši prostovoljci, ki želijo graditi na izkušnjah in sposobnostih, ki so jih pridobili med opravljanjem prostovoljne službe;
- mladinske organizacije; mladinski voditelji in mladinski delavci;
- organizatorji različnih projektov na področju mladine in neformalnega učenja;
- ostale neprofitne organizacije, združenja in strukture.

Glavne aktivnosti, ki so lahko podprte, so razdeljene na pet Akcij:

- Akcija 1 podpira kratkoročne skupinske izmenjave mladih med 15 in 25 letom;
- Akcija 2 podpira prostovoljno službo za posameznike in posameznice, stare od 18 do 25 let;
- Akcija 3 podpira pobude, ki jih vodijo in izvajajo mladi sami;
- Akcija 4 ponuja možnost razvoja projektov, povezanih z drugimi programi Skupnosti;
- Akcija 5 omogoča podporo razvoju novih projektov v okviru programa MLADINA in prispeva h krepitvi sposobnosti in inovativnosti na področju mednarodnega mladinskega dela.

Pozdravljeni, pa smo spet skupaj.

Tokrat smo za vas pripravili nekaj zanimivih člankov, ki vam bodo predstavili sodelovanje v programu MLADINA z organizacijami, ki prihajajo iz Partnerskih držav. Ta termin pojmovanja držav je vezan na program MLADINA in vključuje države, ki so geografsko locirane na področje Mediterana, vzhodne Evrope in Kavkaza ter jugovzhodne Evrope. Čeprav te države ne prispevajo finančnih sredstev v program MLADINA, je sodelovanje z organizacijami in posamezniki iz teh držav možno.

Ker program MLADINA verjetno ni edina možnost, kjer lahko mladi pridobijo finančna sredstva za sodelovanje z organizacijami iz Partnerskih držav, smo vam želeli predstaviti tudi druge možnosti, ki jih podpira država v okviru različnih ministrstev. Žal pa vam teh programov, ki omogočajo pridobivanje sredstev na državnem nivoju, ne bomo mogli predstaviti v tokratni številki. Izkazalo se je namreč, da so postopki pridobivanja informacij precej zapleteni in dolgotrajni ...

V reviji pa boste lahko prebrali, da nisem bila samo jaz tista, ki se je srečevala z birokratskimi omejitvami pri pridobivanju informacij, še večje boje so z administrativnimi mlini bili naši prijavitelji projektov v Program, ki so morali za udeležence iz Programskih držav urediti vize ter dovoljenja za bivanje. Prehajanje državnih meja je nam nekaj tako samoumevnega in enostavnega, da se niti ne zavedamo težav, s katerimi se srečujejo nekateri tuji državljani. Kakšne neverjetne zgodbe so doživeli, si lahko preberete v člankih, ki so jih napisali.

Mnogokrat se srečamo s paradoksalno situacijo: Programske države, ki prispevajo sredstva v program MLADINA, na eni strani tako podpirajo mobilnost mladih iz Partnerskih držav, a jim hkrati to mobilnost onemogočajo z različnimi administrativnimi ovirami.

Vseeno pa so prispevki v tokratni številki revije dokaz, da je vztrajnost poplačana v večini primerov, priporočljivo je samo, da si zanjo rezervirate dovolj časa.

Pa srečno!

Polona Pečjak

Založnik: Nacionalna agencija programa MLADINA, MOVIT
Odgovorni urednik: Janez Škulj
Prispevke zbrala in uredila: Polona Pečjak
Oblikovanje in prelom: Andreja Martinc
Tisk: Tiskarna Januš

Naslov uredništva:
MOVIT NA MLADINA,
Dunajska cesta 22
1000 Ljubljana
E-pošta: program.mladina@mladina.movit.si
Spletna stran: <http://mladina.movit.si/>
Telefon: h.c. + 386 1 430 47 47
Faks: + 386 1 430 47 49

ISSN: 1580-805X

Publikacija ni namenjena prodaji!

Mnenja in stališča izražena v tej publikaciji ne izražajo nujno tudi mnenja in stališča Evropske komisije oziroma Nacionalne agencije programa MLADINA.

Narejeno s podporo Evropske komisije in Urada RS za mladino pri Ministrstvu RS za šolstvo in šport.

Sodelovanje s partnerskimi državami

Janez Škulj
Direktor MOVIT NA MLADINA

Mednarodno sodelovanje nevladnih mladinskih organizacij v primežu geopolitike

Za začetek nekaj iz zgodovine prostora, v katerem živimo.

V šestdesetih letih sta prizorišče mednarodnega sodelovanja na področju mladine na svetovni ravni obvladovala dva velika: Svetovna federacija demokratične mladine (WFDY) in Svetovna skupščina mladih (WAY). V odnosu do organov OZN, kjer sta imela tako WFDY kot WAY status posvetovalnih teles, se je pojavljala tudi IYSMUN, Mednarodno mladinsko in študentsko gibanje za Združene narode, ki smo ga pri nas poznali kot Klubi OZN, predvsem na številnih osnovnih šolah po Sloveniji.

Jugoslovanska mladinska organizacija je v takšni situaciji v začetku sedemdesetih let poskušala vzpostaviti t.i. "tretji blok" in v njem povezati nacionalne mladinske strukture neuvrščenih držav. V ta namen je pripravljala veliko srečanje v Kumrovcu, na katerega so vabili pričakovane prihodnje "člane" mladinskega gibanja in nacionalne strukture iz tedanjega Gibanja neuvrščenih.

Toda udeležba na tem Kumrovškem srečanju je bila revna. WFDY in znotraj njega Sovjetska zveza sta reagirala hitro in učinkovito. Poskus vzpostavljanja tretje platforme bi posegel v njihov interesni blok in zato so na hitro organizirali še bogatejše srečanje drugje. Pa tudi diplomatski in sploh celoten stroj je priskočil na pomoč. Končni rezultat je bil, da so se vsi pomembnejši povabljenici na Kumrovško srečanje zbrali daleč stran od Kumrovcu, s tretjo platformo pa ni bilo nič. Kumrovška srečanja so sicer

ostala, toda kakšne posebne vrednosti v mednarodni areni niso imela. Je pa zato tedanja Zveza mladine Jugoslavije izstopila iz praktično vseh oblik mednarodnega sodelovanja na področju mladine z izjemo sodelovanja na Svetovnem festivalu mladih, ki ga je sicer pripravljala WFDY. Istočasno je bil ta dogodek – organizirali so ga vsake štiri leta – tudi edino veliko srečanje "vzhoda in zahoda" na tej ravni vse do konca osemdesetih let prejšnjega stoletja.

Mednarodno sodelovanje na področju mladine, predvsem sodelovanje prostovoljnih mladinskih organizacij ter drugih nevladnih akterjev na področju mladine, je vedno potekalo v kontekstu političnih in gospodarskih odnosov.

CENYC – združenje evropskih nacionalnih mladinskih svetov – je nastal v začetku šestdesetih let, ko so zaradi škandala z neposrednim financiranjem aktivnosti WAY s strani CIA, iz njega izstopili takratni nacionalni mladinski sveti zahodnoevropskih držav. Toda ne gre prezreti tudi dejstva, da to dogajanje sovpada s procesi samostojnejše politike do vzhoda v pomembnih evropskih državah. CENYC kasneje postane tudi sogovornik v tretjem krogu helsinškega procesa, procesa detanta vsaj v Evropi. In CENYC razpade tisti hip, ko je jasno, da bipolarnega sveta ni več.

Po koncu bipolarnega sveta se vzpostavljajo drugačna globalna povezovanja oziroma osi. Med njimi na primer sever – jug, toda ta os je daleč od vidnosti in pomembnosti, ki so jo pripisovali osi zahod – vzhod. Reči je mogoče tudi, da ta os – razen na simbolni ravni

– ni našla velikega potenciala med večino mladinskih organizacij, saj njihove kapacitete enostavno ne dosegajo sposobnosti, ki jo zahteva razvojno delo v tretjem svetu. V tem obdobju se pojavlja tudi vse več smeri, ki sledijo t.i. interesom regionalnih skupin ali celo interesom posameznih držav. V bistvu smo doživeli transformacijo, ki so jo doživele vse zunanje politične aktivnosti evropskih držav. Zunanjo politiko vse bolj usmerjajo splošni ekonomski interesi. Ne vedno, toda dovoljkrat, da to lahko zapišemo kot trditev. In klasično zunanjo politiko vse bolj komplementarno dopolnjujejo ukrepi na področjih, ki so daleč od diplomatskih potnih listov.

Eno izmed njih je t.i. "people to people" oziroma sodelovanje med ljudmi, ki jih predvsem karakterizirajo srečanja večjih skupin ljudi, ki jih družijo le to, da vsaka skupina izhaja iz nekega geografsko omejenega okolja. Najpogostejša okvira sta ravno sodelovanje mladinskih organizacij – predvsem lokalnih – ki s pomočjo mladinskih izmenjav poskrbijo za takšne dogodke, ter sodelovanje v okviru partnerskih povezav med lokalnimi skupnostmi oziroma občinami.

Sodelovanje med nevladnimi prostovoljnimi organizacijami, v takšni ali drugačni obliki, preko meja lastne države, je dejstvo, ki ga ni mogoče spregledati. Nevladne organizacije same odločajo, s kom in kje bodo vlagale svoje napore. Velikokrat le sledijo svojemu osnovnemu poslanstvu, torej razvijajo tisto, kar najbolje znajo in v tistih okvirih, ki jih same najbolje obvladujejo.

Združevanje v tretjem sektorju – vsaj v evropskem prostoru – še vedno prvenstveno poteka na podlagi ideje ter želje ali potrebe po pripadnosti ideji. V tem se močno razlikujemo od ameriškega principa, ki t.i. tretji sektor bolj utemeljuje na družbeno koristnih storitvah oziroma servisih.

Pri tem izhajajo iz svojih notranjih razlogov, ki jih vodijo k odločitvi, da vzpostavljajo sodelovanja s partnerji preko meja. Kljub temu da se v slovenski javnosti velikokrat pojavlja ideja o "koncu ideologij med mladino" ter se včasih ustvarja prepričanje o brezbarvnosti "mladinskega" tretjega sektorja, je razlog za vzpostavitev sodelovanja velikokrat prav ideološka oziroma filozofska podstat posamezne organizacije. To so spoznale tudi nekatere velike slovenske mladinske organizacije na svoji poti integracije v mednarodne povezave. V devetdesetih letih prejšnjega stoletja – po padcu berlinskega zidu – je bil pomemben razlog tudi potreba po vzpostavljanju in širjenju sorodnih skupin in organizacij v prostoru, ki je bil vsaj za raven sodelovanja med ljudmi dolgo časa le temna lisa.

Med pomembne razloge, ki narekujejo v prid odločitvi za mednarodno sodelovanje v posamezni organizaciji, je tudi preprosto potreba po širitvi oziroma rasti. Šele soočenja z drugimi, z njihovimi pristopi in metodami ter rezultati nam ponudi ogledalo, v katerem lažje prepoznamo lastne poti razvoja. In velikokrat pomaga, da ne odkrivamo tople vode.

Na drugi strani pa države vzpostavljajo mehanizme za spodbujanje in podporo takšnemu sodelovanju, seveda pod pogojem, da je takšno sodelovanje dobrodošlo tudi v strateških prizadevanjih posamezne države. Na tem mestu bi lahko postregli s kopico primerov, ki so pravzaprav programi finančne podpore za sodelovanje, in ki spodbujajo povezovanje, sodelovanje, skratka prisotnost prostovoljnih nevladnih organizacij iz ene države v druge – ponavadi z omejenim številom – držav. In da ne bi vse pripisovali le neposrednim ekonomskim potrebam, velja omeniti dvostranske

programe na področju mladine, na primer med Nemčijo in Francijo, vzpostavljene v prvi polovici šestdesetih let ter med Nemčijo in Poljsko v devetdesetih letih. Ta dva programa izhajata predvsem iz politične težnje ter potrebe po ustvarjanju medsebojnega zaupanja. Toda pomembno je tudi naslednje. Francosko nemški program je nastal na podlagi neposrednega dogovora med francoskim predsednikom De Goullom in nemškim kanclerjem Adenaurjem. Torej na najvišji politični ravni.

Spodbujanje sodelovanja v neki smeri pa države zagotavljajo tudi z izvajanjem nekaterih neposrednih ukrepov, ki jih same pripravijo in izvedejo. Mednje sodijo t.i. študijski obiski, programi usposabljanj na delovnem mestu v mladinski javni infrastrukturi in podobno.

Sledenju lastnih globalnih politik ter prioriteta se ne izogne niti program Evropskih skupnosti na področju mladine.

Novi program kljub svoji načelni odprtosti za sodelovanje z vsem svetom postavlja jasno prednost državam izven Evropske unije, ki sodijo v t.i. sosedsko politiko oziroma političnim in ekonomskim procesom v procesu pridruževanja potencialnih novih članic EU.

Tudi tukaj Nacionalne agencije programa izvajajo vrsto neposrednih aktivnosti v prid razvoju programa, pa naj bo krepitev partnerstev s posameznimi skupinami držav ali spodbujanje k vključevanju posameznih delov mlade populacije.

Rezultat obeh silnic riše zemljevid mednarodnega sodelovanja na področju mladine posamezne države. Doseganje rezultata je stalen proces, v katerem se pojavljajo tudi konfliktna situacije. Predvsem zaradi možnega razkoraka med različnimi smermi, ki naj bodo deležne javne finančne podpore ter z obsegom razpoložljive podpore javnih sredstev.

Slovenska zgodba danes in jutri

Slovenija se šele pojavlja na tem zemljevidu, vendar brez jasno prepoznavnih smeri. Veliko je govora o Jugovzhodni Evropi kot "našem" dvorišču. Vendar – razen visokotečih besed – je malo konkretnega, da bi res jasno prepoznali to smer.

Dovolj zgovorno je pogledati delovanje sosedov preko Karavank. Avstrija je relativno majhna država, vendar s svojimi prijemi ne zaostaja za mnogo večjimi državami. Na območju Jugovzhodne Evrope lahko to celo spremljamo: svojo prisotnost v regiji ne gradijo le podjetja, banke in zavarovalnice s sedežem v Avstriji. Vsakdo, ki se je dalj časa ukvarjal s področjem in spremljal razvoj različnih družbenih sistemov v teh državah, je opazil tudi močno prisotnost avstrijskih nevladnih organizacij in iniciativ na področju kulture, izobraževanja, socialnih služb ter seveda na področju mladine. Nekatere so plod prispevkov ljudi, podjetij in lokalnih skupnosti. Nekatere pa so izdatno podprte z avstrijskimi javnimi sredstvi na nacionalni ravni. Zanimivo si je ogledovati te projekte in ugotoviti je mogoče, da z javnimi sredstvi podpirajo predvsem t.i. "flag ship" projekte, torej projekte, ki imajo veliko odmevnost in vidnost v javnosti, tako v ciljni državi kot tudi med domačim prebivalstvom. Ena izmed pogosto opaženih značilnosti teh "flag ship" projektov je tudi njihovo vključevanje akterjev z različnih ravni, predvsem pa tako vladnega ali javnega sektorja ter tretjega sektorja. S takšnimi projekti kanalizirajo pozornost družbe ter usmerjajo in spodbujajo k vključevanju druge nevladne akterje, istočasno pa ustvarjajo kanale za vse druge, ki bi si – morda v manjšem obsegu – prizadevali za isto.

Prednost poznavanja jezika in našega zatrevanja o poznavanju situacije "tam spodaj" so aduti, ki jih izgublamo v prostoru Jugovzhodne Evrope. Seveda, ko se bo kdo odpravljal na to pot, nas bo povprašal za smer, toda brez konkretnih instrumentov v roki bomo samo pomagali vzpostavljati prisotnost drugih. Morda bo prisotnost drugih nekoč res prisotnost skupne Evropske unije, toda takrat bodo tudi države Jugovzhodne Evrope del unije. In verjetno naše kapacitete niso dovolj velike, da bi pokrivali "vso Jugovzhodno Evropo".

Potrebno se je tudi omejiti. Ampak kdo bo tisti, ki si upa reči: Hrvaška ne, Srbija da. Ali pa obratno.

Drug naš primer je prostranstvo Ruske Federacije. Ekonomske povezave so bile vedno v ospredju, vendar dolgo časa nihče ni sledil tem povezavam. Sodelovanje na kulturnem in izobraževalnem področju ter tudi na področju mladine je potekalo v manjšem obsegu ali celo sploh ni potekalo, predvsem pa ni bilo nikoli izpostavljeno očem javnosti, razen gostovanja kakšnega vrhunskega umetnika na eni ali drugi strani. Zagotovo pa se ne dogaja praktično nič na ravni sodelovanja med ljudmi.

Prodor nemške ekonomije na vzhod so po drugi strani spremljale številne oblike ravno sodelovanja med ljudmi. Pomembna iztočnica za to sodelovanje je tudi obstoj "nemško govoreče skupine" v Ruski federaciji in veliko partnerstev se je spletlo ravno med Nemčijo ter območji z večjo koncentracijo tega prebivalstva. Tja letijo tudi letala Lufthanse, v teh regijah pa je občutno večja prisotnost nemških investicij. Kaj je prvo, kaj je posledica, to je približno tako kot tista o kokoši in jajcu.

Uporaba nevladnega oziroma nejavnega sektorja za vzpostavljane prisotnosti na številnih področjih je dobro preizkušen recept.

Prisotnost nevladnega sektorja, ki pa je spodbujena z javnimi sredstvi, širi manevrski prostor, v posameznih primerih pa omogoča vzpostavitev prisotnosti celo na tistih področjih, kamor vladne iniciative ne bi nikoli posegle. Vsaj kolikor toliko demokratične države še nikoli niso uradno obtožile druge države za poseganje v njihove notranje zadeve zaradi delovanja nevladnih organizacij iz druge države, čeprav o tem tudi spregovorijo.

Med svetovne fenomene tovrstnih zgodb zagotovo sodi tudi pri nas dobro poznani Britanski svet (British Council), ki nedvomno

dela v korist svoje skupnosti, vendar je registriran kot dobrodelna ustanova (charity) zaradi finančnih razlogov, toda to ima svoj pomen tudi pri operacijah v nekaterih okoljih.

Nekaj upanj za prihodnost

V bistvu je potrebno sprejeti samo nekaj osnovnih izhodišč. Med prvimi je zagotovo ta, da potrebujemo pregledne ukrepe za podporo tudi na področju sodelovanja med ljudmi in v tem kontekstu tudi sodelovanje nevladnih akterjev na področju mladine. In ugotovljeni potrebi mora slediti akcija. Vzpostavitev ciljnih držav ali njihovih skupin, določitev temeljnih pričakovanih rezultatov, ki jih morajo zagotoviti podprti projekti ter primeren obseg javnih sredstev. Pri tem velja upoštevati komplementarnost z obstoječimi programi, saj je bilo v lanskem letu razdeljeno skoraj 1.450.000 EUR za podporo sodelovanju v okviru programa MLADINA. Odveč je razlagati, da bi morala pot do določitve ciljnih držav spremljati soočanje interesov nevladnega sektorja glede na svoje obstoječe iniciative, državne politike ter obsegov trenutnega in želenega ekonomskega sodelovanja.

Pomemben akter je lahko tudi slovensko gospodarstvo oziroma vsaj tisti del, ki je tesno povezan s posameznimi tujimi trgi. Njemu predlagamo ustanovitev sklada – imenujmo ga Martin Krpan – iz katerega bo mogoče pridobiti podporo za sodelovanja s posameznimi ciljnim državami. V okviru takšnega sklada bi lahko zagotavljali podporo tudi za oblike, ki niso kaj prida razširjene v Sloveniji in ki ne morejo pridobiti podpore iz programov Evropskih skupnosti.

Ena izmed takšnih je zagotovo možnost praktičnega usposabljanja na delovnih mestih v tistih segmentih, ki jih ne pokrivajo programi Evropske skupnosti. Sklad bi izvajal politiko ciljnih držav, ki bi jo morali določati predvsem akterji iz slovenskega gospodarstva. Država lahko k takšnemu skladu pripomore s posameznimi ukrepi, ki bi vlaganje podjetij v sklad zaradi svoje širše promocije v okoljih, kjer delujejo, spodbudilo. S takšno potezo bi se dotaknili tudi problema na marsikaterem področju v Sloveniji, ki je vse preveč odvisno od obstoja in obsega javnih financ.

Za začetek pa bi bilo dovolj, da akterji, ki že danes s svojim sodelovanjem posegajo onkraj meja Slovenije, zberejo podatke o tem sodelovanju. V preteklosti, vsaj med nacionalnimi mladinskimi organizacijami, se je to že poskušalo, vendar rezultat – ko odštejemo oblike sodelovanj v okviru mednarodnih struktur – ni bil ravno bogata zbirka.

In za začetek bi bilo koristno, da se vsi, ki delujemo na tem področju, seznanimo z dejstvom, da ima tudi to področje – področje mednarodnega sodelovanja na področju mladine – svojo zgodovino, svoje zakonitosti ter da je povezano v kontekst širših dimenzij kot pa zgolj trenutno potovanje posameznega člana na eno izmed – kdo ve katere po vrsti – mednarodnih konferenc.

Tukaj pripravljamo – in upamo da bomo sposobni ustvariti v sodelovanju s slovenskimi nacionalnimi mladinskimi organizacijami – tečaj, ki ga bomo ponudili vedno novim generacijam vodilnih v mladinskih organizacijah, ki so odgovorni za mednarodno sodelovanje svojih organizacij.

Toda, dokler ne pridemo do uresničitve teh upanj, nam še vedno ostane program Evropskih skupnosti na področju mladine. Ta je pomembno prispeval k razvoju, celo odpiranju v okolja – na primer v Mediteranske države – kjer tradicionalno sploh nismo prisotni. In o teh rezultatih programa MLADINA vas podrobneje seznanjamo v tej številki MLADJA.

]

Prihodnost Evrope je odvisna od nas

Alenka Natek
Mladinski center Dravinjske doline

Temo evropskega državljanstva smo izbrali, ker mladi kljub temu, da je prihodnost Evrope odvisna od nas, vse prevečkrat pozabljamo, da aktivno državljanstvo ni le naša pravica, temveč tudi naša dolžnost. Poleg tega, da pogosto pozabimo, da smo državljani svojih držav, se premalo zavedamo tudi dejstva, da smo hkrati tudi državljani Evrope.

Med 7. in 15. avgustom je v Slovenskih Konjicah v okviru Mladinskega centra Dravinjske doline potekala mednarodna mladinska izmenjava The future of Europe depends on us, ki se je je udeležilo 36 mladih iz Belgije, Bosne in Hercegovine, Češke, Kosova, Makedonije, Portugalske in Slovenije. Cilj izmenjave je bil spodbuditi aktivno državljanstvo mladih tako v okviru nacionalnih držav, iz katerih prihajajo, kot tudi na področju širše Evrope in Evropske unije (EU).

Kljub kulturnim, zgodovinskim, političnim in socialnim razlikam je vsem evropskim narodom skupen cilj zgraditi Evropo svobode, enakih priložnosti, strpnosti in pravičnosti, pri čemer ni pomembno, kdo je član EU in kdo ni. Evropskega državljanstva ne smemo enačiti z državljanstvom EU, saj marsikatera država, ki geografsko gledano sicer spada v Evropo, še vedno ni članica EU. To pa seveda ne pomeni, da lahko te države izključimo iz sodelovanja o prihodnosti Evrope. Prej obratno, države, ki so že članice EU, bi se morale še posebej truditi za vzpostavljjanje dobrih odnosov s partnerskimi državami in jim pomagati pri razvijanju demokratičnih praks in institucij, ki jim bodo v prihodnosti pomagale pridobiti članstvo v EU.

Za sodelovanje s partnerji iz JV Evrope smo se odločili, ker smo s temi državami v preteklosti živeli v okviru skupne države Jugoslavije. Pri izbiri partnerjev iz držav članic EU nismo imeli težav, veliko težje pa je bilo najti partnerje iz držav JV Evrope. Velik problem je predstavljala tamkajšnja nejasna politična situacija v takrat še skupni državi Srbiji in Črni Gori. Po posvetovanju z Nacionalno agencijo smo se odločili, da udeležence s Kosova obravnavamo kot predstavnike Kosova ter ne Srbije in Črne Gore, kar smo utemeljili še z dejstvom, da so po narodnosti Albanci in ne Srbi. Veliko težav smo imeli tudi s Hrvati, ki so odpovedali svoje sodelovanje v izmenjavi dva meseca pred njenim začetkom. S pomočjo SALTO SEE RC smo sicer poskušali najti nove hrvaške partnerje, vendar zaman. Izkazalo se je, da naši južni sosede niso pretirano zainteresirani za sodelovanje s Slovenci. Z odobritvijo Nacionalne agencije smo se tako odločili projekt izvesti z eno državo manj.

Zelo ponosni smo, da smo kljub velikim težavam s pridobivanjem viz na slovenski ambasadi v Skopju na mladinsko izmenjavo uspeli pripeljati udeležence iz Kosova in Makedonije. Uradno vabilo smo na ambasado sicer poslali že v sredini meseca maja, a je tamkajšnji sekretar tako udeležencem nadaljevalnega pripravljalnega obiska kot kasneje tudi vsem ostalim udeležencem izmenjave onemogočal pridobitev viz tik pred odhodom v Slovenijo. Za vse tiste, ki na ambasado v Skopju še niste klicali, naj povemo, da je njihova telefonska številka 98 % časa zasedena, ko po stotih ponovitvah le dobiš zvezo, pa ti avtomatska tajnica v slovenskem, makedonskem in albanskem jeziku pojasni, katero telefonsko številko je potrebno poklicati, če želiš to ali ono. Ko uslužbenka na ambasadi končno dvigne telefon in si po nepotrebnem zapravlil že 30 EUR, se nočna mora šele začne. Sekretar na ambasadi z nešteto razlogi argumentira, zakaj vize ne bo izdal, in se v isti sapi pohvali, da je čakalna doba za sprejem na pogovor o izdaji vize le mesec in pol, kar ni nič v primerjavi z Beogradom, kjer čakajo na sprejem kar tri mesece. S pojasnjevanjem, da smo na pogovor čakali dva meseca in prevodom naslova izmenjave, smo ga le prepričali, da je določil termin – tri dni pred začetkom nadaljevalnega pripravljalnega obiska v Sloveniji. Zanimivo pri vsem tem je, da je na dogovorjeni dan sprejel oba voditelja, toda vizo je izdal le Danielu iz

Makedonije, Liridonu iz Kosova pa naročil, naj pride ponjo v ponedeljek štiri ure pred letom v Ljubljano. Kosovski voditelj je tako namesto, da bi v ponedeljek ob 14. uri sedel na letalo za Brnik, od 7. ure zjutraj do 16. ure popoldan čakal pred vrati ambasade, da so mu vizo z nekajdnevno zamudo po neštetih klicih iz Slovenije izdali po tem, ko je letalo že odletelo v Slovenijo. Ni mu preostalo drugega, kot da se je vrnil v Prištino, zamenjal let in na dvodnevni nadaljevalni pripravljalni obisk priletel šele ob 19. uri drugi dan. V Sloveniji je preživel manj kot 24 ur, medtem ko je za izdajo vize porabil 3-krat več časa. Upali smo, da pri vizah za izmenjavo ne bo podobnih zapletov, vendar jo je isti sekretar tokrat zagodel Makedoncem. Ko so le-ti teden dni pred izmenjavo poklicali na ambasado z namenom, da potrdijo sestanek za izdajo viz, na ambasadi niso našli njihovega uradnega povabila. Ko so jih ponovno poklicali naslednji dan, so jim na ambasadi povedali, da so povabilo našli, ker pa bi morali sestanek potrditi prejšnji dan, so kljub napaki ambasade izgubili rezerviran termin. Po določitvi novega termina natanko teden dni po zaključku izmenjave, smo se odločili kontaktirati slovensko zunanje ministrstvo, kjer so nas odpravili z navodilom, naj jim preko elektronske pošte opišemo svoje težave. Ni nam treba posebej poudarjati, da na poslano elektronsko sporočilo do danes še niso odgovorili. Z zadnjo bilko upanja smo se po pomoč obrnili osebno na ambasadorja Šiftarja, ki nam je obljubil, da bo zadevo uredil. In jo tudi je. Vsem, ki imate težave z ambasado v Skopju, zato svetujemo, da se obrnete neposredno na ambasadorja Šiftarja. Nasvet ambasadorju pa je, da čim prej odpusti delavca, ki blati ime Slovenije in se, namesto da bi opravljal svoje delo, to je izdajanje viz, do onemoglosti trudi, da bi izdajo viz preprečil.

Med samo izmenjavo smo se srečevali le z manjšimi težavami pri uporabi termina evropsko državljanstvo. Le-ta je v literaturi enačen z državljanstvom EU, mi pa smo ga z namenom prepričati udeležence iz držav, ki še niso članice EU, da so del skupne evropske prihodnosti, razširili na celotno Evropo. Izmenjavo smo sprejeli kot izziv na enem mestu združiti dva precej različna svetova, kar je imelo izredno pozitiven vpliv na udeležence. Ker so bile vse delavnice zasnovane na izmenjavi izkušenj in mnenj, so se mladi naučili veliko novega drug o drugem, predvsem pa so spoznali,

kaj pomeni sprejemati vsakogar kljub različnosti.

Poleg medsebojnega učenja mladih iz držav članic EU in tistih iz držav JV Evrope je sodelovanje mladih iz držav, ki so nekoč sodile v okvir Jugoslavije, pripomoglo tudi k premagovanju negativnih stereotipov in predsodkov med narodi bivše Jugoslavije, kar je dobra osnova za izboljšanje naših odnosov v prihodnosti.

Če še enkrat preletimo dogajanje od prijave do izvedbe mladinske izmenjave, lahko ugotovimo, da smo si z odločitvijo, da bomo v projekt vključili države JV Evrope, močno otežili svoje delo. Pogosto smo si želeli, da naši udeleženci ne bi potrebovali viz ali da bi ambasade končno dojele, da z zaviranjem procesa pridobivanja potrebnih dokumentov škodijo mladim nedolžnim ljudem. Kljub vsem zapletom pa bi danes, če bi se odločali ponovno, projekt še enkrat prijavi v isti obliki. Kolikor več truda je bilo namreč vanj vloženega, toliko večja je bila žetev. Sicer pa ne trdimo zaman, da je prihodnost Evrope odvisna od nas.

]

Rusi in Belorusi ... tako blizu, pa vendar tako daleč ...

Silvester Verhovnik
Mladinsko društvo Pod Plešivcem

Lepo je, ko je projekt končan. Od vseh strani prihajajo pohvale, male in večje radijske postaje si želijo intervjujev, novinarji lokalnih časopisov prosijo za pogovor. Članki se kar vrstijo eden za drugim. Nihče pa ne ve, kako težko je izpeljati tako mladinsko izmenjavo s partnerji iz vzhodne Evrope in Kavkaza. Prav malo je takih, ki so dovolj vztrajni in ne vržejo puške v koruzo že na samem začetku.

Kako se je naša izmenjava s partnerji iz Nemčije, Rusije in Belorusije sploh začela. Najprej je bilo treba poiskati partnerje. Ker smo želeli pripraviti večstransko mladinsko izmenjavo, smo jih morali najti vsaj tri. Vprašanje, ki se najprej pojavi, je, kdaj in kje bo izmenjava potekala. Takoj je treba vedeti datum in mesto srečanja. To pa ni tako enostavno. Kajti če so pri nas počitnice, je pri partnerjih še pouk. Če imamo mi študente, ima partner šolarje, torej mlajše, kot pa bi si želeli ipd. Ko je končno znano mesto srečanja, s tem še ni rečeno, da se bo projekt začel, kot si želimo, kajti odločiti se moramo tudi, kdo od partnerjev bo projekt prijavil na svoji Nacionalni agenciji (v našem primeru ali Nemci ali Slovenci). Odločili smo se, da bomo izmenjavo gostili v Sloveniji in smo tako prevzeli večji del nalog.

Končno je le bil določen datum, tudi mesto izmenjave je bilo znano, zdaj je bilo treba uskladiti še program. Le-ta mora ustrezati vsem štirim udeležnim skupinam. Torej, letijo mejli sem in tja, dokler ni tudi tu soglasja. O tem, da si še prej vsaka partnerska organizacija želi spoznati t. i. profil svojega bodočega partnerja, raje molčim. Naj samo omenim, da smo pri tem delu v našem primeru potrebovali tudi žige od župana in celo ministrstva.

Na vrsti je bila prošnja za pridobitev sredstev. Katera stran bo izpolnila prošnjo za sprejem projekta v program MLADINA? Ponavadi tista, ki ima v svojih vrstah nekoga,

ki rad izpolnjuje obrazce, ki rad sedi ob računalniku. Pri naši izmenjavi je bilo jasno, da bo prošnjo napisalo naše društvo, saj partnerja iz Minska in iz Moskve odpadeta, ker tam ni Nacionalne agencije in nimajo z izpolnjevanjem prošenj nobenih izkušenj. Nemška skupina pa je bila vesela, da ji ni bilo treba izpolnjevati prošnje. Da pa je le-to treba najprej napisati v angleščini, da jo bodo vsi razumeli, je bilo samo po sebi umevno. Pri prošnji za pridobitev sredstev je najbolj pomembna t. i. tretja stran – Načelni sporazum s partnersko organizacijo. Podpisati jo mora vsak od preostalih treh partnerjev. Zahteva se original. Morali smo kar pohiteti, da je bila "tretja stran" do 1. februarja na sedežu MOVIT NA MLADINA v Ljubljani.

Tudi to je torej za nami. Zdaj se zahteva t. i. lista udeležencev. Za slovensko skupino to ni bilo težko, saj so bili udeleženci že od samega začetka znani. In ne samo to, preko elektronske pošte so si pridno dopisovali z nemškimi partnerji. Dolgo pa je bilo treba čakati na ta seznam iz Rusije in še dlje iz Belorusije.

Končno pa je bilo potrebno urediti tudi pridobivanje vizumov za ruske in beloruske udeležence. Voditelji naših partnerskih skupin v Minsku in v Moskvi so bili prepričani, da je prav majhna stvar dobiti vizum na slovenski ambasadi. No, v tem so se zelo motili. Izpolniti so morali cel kup pogojev. Poleg t. i. garantnega pisma, ki smo jim ga poslali iz Slovenije, so morali pokazati še kopijo letalskih vozovnic, kopijo zavarovanja in potrdilo naše občine, da je sam organizator neoporečna oseba. Isto je bilo treba storiti tudi za vizume beloruskih udeležencev. Ker v Belorusiji sploh ni slovenskega predstavništva, je bilo zanje še težje vzpostaviti kontakt z več kot tisoč kilometrov oddaljeno Moskvo. Vsako leto je ponavadi meseca junija vsa Moskva na nogah, saj hočejo na počitnice. Nekaj tisoč si jih želi tudi v Slovenijo, zato so bile prav v tistih dneh, ko so tudi naši partnerji urejali vize, ogromne vrste pred slovensko ambasado. Mladinska voditeljica Olga Jurjevna Obukhova se je, nič hudega sluteč, zadnji trenutek pojavila pred slovensko ambasado v Moskvi. V rokah je držala 15 potnih listov in pričakovala, da bo takoj prišla

na vrsto. Kako se je zmotila! Celo dopoldne je čakala pred ambasado. Ko pa je bila že na vrsti, so ji tik pred nosom zaprli vrata. "Prihajite u ponedjelnik", jo je odslovil uslužbenec. Do poleta pa so ostali le še štirje dnevi. Zato je bilo nujno v ponedeljek oddati potne liste, pa naj se zgodi kar hoče. Treba je bilo poiskati rešitev. Tedaj so starši udeležencev sklenili, da bodo sami od petka popoldne pa vse do ponedeljka stražili pred ambasado, tako da bodo v ponedeljek med prvimi, ki bodo prišli na vrsto. Uspeli smo! Na srečo se je vse končalo tako, kot smo si želeli. Vsi so dobili vizume, in kot so pozneje vsi enoglasno potrdili, jim ni bilo žal.

O tem, kako je skupina udeležencev iz Rusije in Belorusije ostala odprtih ust, ko so ob prihodu v Slovenijo uzrli gore, kako so bili navdušeni nad lepoto Grintavca, ki se je odel z žarki zahajajočega sonca, kako so vsi prvič videli morje in se v njem tudi namakali in kako smo iskali podobnosti v predsodkih, ki jih imamo ... pa vam lahko predstavim v drugem članku in ob drugi priložnosti.

]

Prostovoljka iz Moldavije v Brežicah

Robert Žagar
Športno društvo Muha

Športno društvo Muha je zraslo iz želje skupine mladih športnikov po druženju in skupnem aktivnem preživljanju prostega časa.

Tako smo skozi leta svojega delovanja organizirali različne športne prireditve, tekme v gorskem kolesarjenju, dirke v kategoriji 4 kros z gorskimi kolesi na posebej za to narejeni progi. Čez čas smo želeli svoje aktivnosti razširiti še preko meja in si pridobiti mednarodno izkušnjo. Skozi vključenost v delo Mladinskega centra Brežice smo spoznavali program MLADINA in priložnosti, ki jih ponuja. Sami smo tudi aktivno sodelovali v izmenjavi, ki so jo gostili v centru, in spoznavali njihove prostovoljce znotraj projekta Evropska prostovoljna služba. Odločili smo se gostiti mednarodnega prostovoljca, s čimer smo želeli omogočiti posamezniku, da spozna naše delo in kulturo, hkrati pa tudi našim mladim omogočiti spoznavanje drugih kultur in jezikov in jih na ta način spodbujati, da

se sami odločajo za vključitev v projekte programa MLADINA. Ocenili smo, da so nekatere države, predvsem članice Evropske skupnosti, v našem okolju že precej poznane, zato smo se odločili gostiti nekoga iz partnerske države programa MLADINA in tako tudi mladim iz nam manj znanih držav omogočiti novo izkušnjo. Od letošnjega januarja v svojem društvu gostimo prostovoljko Liudmilo Pesehonovo iz Moldavije, kar se je izkazalo za zelo dobro odločitev. Liudmila se je že od začetka zelo dobro vklopila v naše delo in okolje. Samoiniciativno in z našo pomočjo se je naučila slovenski jezik, tako da ji komunikacija z lokalnim prebivalstvom ne dela težav. Uspešno se je vključila v naše projekte, pomagala nam je pri vzpostavljanju

novih partnerstev in bila v neprecenljivo pomoč pri mladinski izmenjavi Nazaj v naravo, kjer smo julija gostili latvijske partnerje.

Pri sami pripravi projekta nismo imeli posebnih težav, kot koordinacijska organizacija nam je bil v veliko pomoč predvsem brežiški mladinski center. Sama priprava projekta s partnersko državo se od programskih držav razlikuje predvsem v tem, da smo kot gostiteljska organizacija prijavi celoten projekt, tako gostiteljstvo kot pošiljateljstvo. Moldavska organizacija pošiljateljica nam je zelo pomagala pri Liudmilini pripravi in zagotavljanju informacij. Težava, na katero pa smo naleteli, je bila predvsem pridobivanje dovoljenja za bivanje v Republiki Sloveniji, saj je bilo treba vlogo oddati osebno na veleposlaništvu RS v tujini, v našem primeru v Budimpešti. Tako se je zapletlo pri pošiljanju Liudmilinih dokumentov in pooblastil, s katerimi smo lahko uredili vse potrebno na veleposlaništvu. Zaradi tega je prišlo tudi do časovnega zamika začetka projekta, kar pa se je na koncu dobro uredilo.

Z vsem tem smo bili le še dodatno motivirani za gostitev Liudmile, saj smo doumeli, kako preprostejša je mobilnost mladih iz držav Evropske skupnosti in s koliko formalnimi ovirami se soočajo mladi iz drugih držav.

Vsekakor pa bi svetovali vsem organizacijam, ki se bodo odločale za projekte s partnerskimi državami, da se pravočasno informirajo o vseh potrebnih dokumentih in trajanju postopkov.

Projekt je trenutno že čez polovico in ocenjujemo ga kot zelo pomembnega za razvoj našega društva. Glede na dobro izkušnjo z njim smo se odločili še za projekta mladinske izmenjave in skupinske pobude, ki sta člane društva še dodatno povezala in motivirala. Tudi v bodoče nameravamo nadaljevati z aktivnostmi znotraj programa MLADINA, saj so nam omenjeni projekti dali nove ideje, izkušnje in zagon.

Od ekstremne ekipe I. do državljanov z visokim tveganjem

Tadej Beočanin
Mladinski svet Ajdovščina

Ekstremna ekipa I. je zaživela v letu 2005, ko sta vanjo vstopili Mladinska iniciativa iz Vilne ter Mladinski svet iz Ajdovščine ter izvedla mladinsko izmenjavo v Litvi. Projekt je bil zasnovan kot večleten, zato smo predstavniki organizacij že lani razmišljali o razširitvi ekipe tudi z drugimi državami. Bili smo soglasni, da želimo organizacije iz partnerskih držav, natančneje iz mediteranske regije.

Tako Litovci kot tudi Slovenci v deželah, ki smo jih želeli povabiti v ekipo, nismo poznali organizacij, ki bi bile pripravljene za sodelovanje v projektu. Pri iskanju partnerskih organizacij smo se poslužili pomoči Nacionalne agencije, ki je posredovala vabilo (Meda partner request) SALTO EUROMED RC v Francijo, ti pa naprej organizacijam iz Alžirije, Maroka, Tunizije, Jordanije, Egipta in Sirije.

Nad odzivom organizacij iz mediteranskega sveta smo bili pozitivno presenečeni. V parih dneh po objavi vabila se je na kontaktni elektronski naslov zvrstilo čez dvajset ponudb za sodelovanje. Veliko več, kot smo pričakovali. Še več, po faksu je v teh nekaj dneh prišlo že kar nekaj izpolnjenih III. delov (partnerski sporazum) prošnje za sprejem projekta v program MLADINA.

Vsem organizacijam smo nato poslali natančen opis projekta in vprašalnik, ki smo ga želeli izpolnjenega prejeti v dveh dneh. Spraševali smo jih po ciljih njihove organizacije, rednih aktivnostih, izkušnjah v mednarodnem sodelovanju ter seveda konkretno, kako bi pripomogli k izboljšanju in razvoju projekta, tudi v bodoče.

Izpolnjeni vprašalniki, ki so prispeli v inbox, so bili osnova za izbor organizacij. Ne samo odgovori, pomemben je bil tudi čas, ki so ga organizacije potrebovale za odgovor. Zavedali smo se namreč, da je ažurnost in dostopnost predstavnikov organizacij nujna za uspešno komunikacijo pred projektom. Po tednu dni dodatnih vprašanj in testiranj, smo se z litovsko organizacijo dogovorili in v projekt povabili Jordan interfaith action ter maroške skavte. Ostale organizacije,

med katerimi velja omeniti tudi kar preveč zagrete, ki so skušali svojo organizacijo precej na silo vključiti v ekipo, smo obvestili o (ne)izboru.

Že v oktobru 2005 smo pričeli z delom in usklajevanju med organizacijami. Pripravili smo program, opredelili cilje in Slovenci smo, kot koordinacijska organizacija, 1. novembra 2005 vložili prošnjo za sprejem projekta v program MLADINA. Žal še brez originalnih partnerskih sporazumov, saj so se ti izgubili na poti čez Sredozemlje. V času, ki je mineval do prejema sklepa o sprejemu projekta v program, pa ni nihče sedel križem rok. Partnerske organizacije so pošiljale, vnovič in vnovič originalne partnerske sporazume, iskale letalske karte, kontaktirale ambasade ...

na zadnji strani potnega lista zagledali nadvse slabo novico – prepoved pošiljanja potnih listov po pošti. Pomeni, da bi morali po vizo za Slovenijo na Portugalsko, za katero pa spet potrebujejo vizo. Skrajšano, vizo za pot po vizo. Hecno in povezano s preveč stroški, da bi si jih lahko privoščili. Ob približno enakem trenutku pa še novica z vzhoda, da je bila viza jordanskemu mladinskemu voditelju, ki bi se moral udeležiti nadaljevalnega pripravljalnega srečanja, zavržena. Ker druge možnosti ni bilo, smo mesec in pol po oddaji vloge za vize predstavili nadaljevalno pripravljalno srečanje z maja na konec junija 2006, predstavili letalske karte in tako tudi izgubili kar nekaj odstotkov vrednosti letalskih kart.

Vztrajanje na veleposlaništvih se je obrestovalo: v začetku junija so sledile preverbe.

Največ dela je zahtevalo prav pridobivanje vizumov za udeležence in mladinske voditelje iz Maroka in Jordanije. Delo je oteževala dislociranost slovenskih veleposlaništev – teh ni niti v Jordaniji niti v Maroku. Že eden prvih korakov na poti do vizumov "načeloma se zahteva tudi osebna prisotnost prosilca" je bila hud udarec, ki ga je bilo potrebno preskočiti. Tudi dokumentacija, ki jo je bilo potrebno priložiti, ni bila mačji kašelj. Uslužbencem na veleposlaništvih je namreč težko dopovedati, da od zavarovalnice AXA ne moremo dobiti originalnih potrdil o zavarovanjih. Ambasade so si prav tako neenotne v tem, kakšna povabilna (garantna) pisma želijo – nekateri

zahtevajo originalne, tretji fotokopije, spet četrti pa faksirane različice istega povabila. Tretji in četrti zato, ker smo vizo za Maročane najprej skušali pridobiti v Lizboni, potem v Parizu in končno tudi na ambasadi RS v Ankari. Gospod Sašo Podlesnik, odpravnik poslov na veleposlaništvu RS v Lizboni, je, kar se tiče pridobivanja viz za evromediterranske projekte, pripravljen storiti marsikaj. Pogovarjala sva se tudi o oprostitvi plačila viznih taks ter izogibu osebne prisotnosti prosilcev v Lizboni.

Ko je že zgledalo, da bo šlo vse kot po maslu, se je začelo. Maročani so, žal malo pozno,

Uradnico z Ministrstva za zunanje zadeve je zanimalo, zakaj Mladinski svet Ajdovščina vabi na poslovni obisk pravnika iz Jordanije, kriminalistično policijo, kje se bo kdo in kdaj nahajal, nas pa, komu vse še lahko povemo kaj o Ekstremni ekipi. Mogoče je veleposlaništva zmotilo prav ime projekta ...

Po preverbah smo dobili zeleno luč iz Egipta, kjer so odobrili vizo jordanskemu voditelju. Maroška predstavnika pa se pripravljalnega srečanja nista udeležila, saj je bilo zanj prepozno.

Pripravljalno srečanje je potekalo v odličnem vzdušju, kljub temu da Maročanov ni bilo prisotnih. Bilo je nujno, da smo ga izpeljali, saj je prav to srečanje pomenilo prvo konkretno debato o projektu in še pomembneje, o zahtevah in željah Muslimanov. Dobro je, da je voditelj videl, kam prihajajo in kako bomo živeli. Dobro je, da nas je opozoril na stvari, o katerih se nam še sanjalo ni, da bi utegnile biti problem. Imeli smo še popolnoma dovolj časa, da smo do izmenjave v avgustu odpravili pomanjkljivosti, ki jih prej sploh nismo smatrali kot take.

Po pripravljalnem srečanju smo začeli s postopki pridobitve vizumov za udeležence. V Egiptu je šlo brez problemov – vizo so odobrili skoraj vsem. Za tiste, ki ne spadajo pod skoraj, pa je bilo prepozno.

Žal se dvema ni uspelo prebiti skozi mline naših ambasad. Škoda, kajti že tako ali tako je udeležence iz Jordanije in Maroka težko najti, saj tudi 30 odstotkov prevoza zanje pomeni že kar lep zalogaj.

Sploh za Maročane, ki le stežka potujejo v Slovenijo po ceni pod 900 evrov. Mladi, ki jim je uspelo priti v Slovenijo, so bili večinoma že zaposleni, vendar dobre volje in pripravljeni na ekstrem.

Zataknilo pa se je z Maročani, ki v Franciji niso imeli garanta, da bi lahko prevzeli vizume za Slovenijo. Prepozno smo izvedeli, da bi lahko to bil SALTO EUROMED RC v Franciji. Prepozno, ker postopek pridobitve viz traja vsaj sedem dni oziroma za ekstremiste, kot smo se poimenovali že v letu 2005, nekje okrog trideset dni.

4. avgusta smo se na Brniku zbrale tri od štirih načrtovanih skupin, prišel pa nas je pozdravit tudi jordanski konzul v Sloveniji. Tisti, ki smo takrat postali državljani z visokim tveganjem, smo se z jordanskim konzulom strinjali, da ni lepo, da potrebuje osem oseb, po vseh že prej omenjenih postopkih in preverbah, dve uri za prehod državne meje.

Bili smo prvi! Prvi, ki nam je po besedah jordanskega konzula uspelo pripeljati organizirano skupino Jordancev v Slovenijo, in prvi, ki smo v Sloveniji v okviru programa MLADINA izpeljali izmenjavo z organizacijami iz mediteranske regije.

Nismo pa bili prvi, komur je Nacionalna agencija pomagala in tudi ne prvi, ki smo se imeli na izmenjavi enkratno in pridobili morje novih izkušenj. Verjamemo, da tudi nismo zadnji.

]

Sodelovanje z zahodnim Balkanom

Sonja Mitter
SALTO-YOUTH South East Europe Resource Centre

Od ustanovitve aprila leta 2002 program SALTO – South East Europe Resource Centre (krajše SALTO SEE RC), ki v Ljubljani deluje pod okriljem MOVIT Nacionalne agencije MLADINA, podpira delo Evropske komisije in Nacionalnih agencij programa MLADINA tako, da promovira sodelovanje partnerskih držav z državami zahodnega Balkana (Albanija, Hrvaška, Bosna in Hercegovina, Makedonija, Črna gora in Srbija – vključno z UNMIK Kosovom).

Za mlade iz teh držav predstavlja program MLADINA eno redkih priložnosti na področju neformalnega izobraževanja, ki jim omogoča sodelovanje in izvajanje projektov z mladimi iz držav članic Evropske unije. Za večino mladih iz jugovzhodne Evrope je trenutna situacija daleč od tega, da bi bila lahka. Veliko se jih sooča s pomanjkanjem priložnosti za politično udejstvovanje, zaposlitev, zadovoljivo izobrazbo, mednarodno mobilnostjo, zato so postavljeni v vlogo pasivnega opazovalca javnega

življenja. V takšnem kontekstu postaja program MLADINA, ki podpira projekte, pri katerih se lahko mladi neformalno izobražujejo, srečujejo ljudi iz drugih držav in ki vzpodbuja udejstvovanje mladih, še posebej privlačen.

Sodelovanje Balkana znotraj aktivnosti programa MLADINA se je začelo leta 1995 s sodelovanjem nekaj držav s tega področja in se je leta 2000 razširilo na sodelovanje vseh držav z omenjenega področja. Od leta 2000 je bilo izvedenih okoli 500 do 600 projektov, ki je vključevalo 12 000 udeležencev. Še vedno pa promocija sodelovanja z dokaj neznano regijo v Evropi v večini evropskih držav zahteva veliko truda, saj področje Balkana veliko mladim ni poznano, tisti, ki ga poznajo, pa ga povezujejo zgolj z vojno, kriminalom in nevarnostjo.

Zato ostaja glavna motivacija SALTO SEE Resource Centra, da motivira mlade in mladinske organizacije za sodelovanje v projektih programa MLADINA s partnerji iz jugovzhodne Evrope in da bi spremenili enostransko podobo o tej regiji. Mladi iz Slovenije imajo pri tem pomembno vlogo,

saj so s svojimi južnimi sosedi zgodovinsko povezani in o njih vedo več, kot ostali mladi iz drugih evropskih držav. Iz številnih uspešnih projektov programa MLADINA, ki vključujejo partnerje iz Slovenije, iz držav zahodnega Balkana in držav Evropske unije, je jasno razvidno, kako pomembno vlogo imajo mladi Slovenci pri vzpostavljanju povezav med mladimi z obeh koncev Evrope.

Evropska perspektiva zahodnega Balkana je bila potrjena na vrhu voditeljev držav Evropske unije in SEE držav v Solunu v Grčiji junija leta 2003, s čimer so balkanske države dobile možnost sodelovanja v različnih programih Skupnosti, vključno v programu MLADINA. Od takrat so v pripravi dvostranski dogovori z vsemi državami v tej regiji. V tem času pa sta si Hrvaška in Makedonija pridobili status držav kandidatki za vstop v Evropsko unijo. Tako torej novi program YOUTH IN ACTION, ki naj bi se začel prihodnje leto, odpira nove možnosti za vključevanje vsake države s te regije kot polnopravne članice v Programu, potem ko bodo, če bodo, podpisani vsi potrebni dvostranski sporazumi.

Vloga in aktivnosti SALTO SEE Resource Centra

V tem kontekstu si SALTO SEE RC prizadeva razširiti in okrepiti možnost sodelovanja balkanskih držav v Programu in nudi podporo za izboljšanje kvalitete in kvantitete sodelovanja s to regijo.

Nedavno sta bila narejena dva pomembna koraka za povečanje dostopa do Programa.

Prvi korak je bilo ustanovitev 17 kontaktnih točk za program MLADINA, ki pokrivajo vse regije in države jugovzhodne Evrope, za kar se trudi SALTO SEE že od jeseni 2005.

Glavna naloga kontaktnih točk je informirati mlade in svetovati organizatorjem projektov, kako uporabljati Program.

Drugi korak je naredila Evropska komisija, ki že od novembra 2005 nudi možnost organizatorjem projektov v jugovzhodni Evropi, da se za sodelovanje v programu MLADINA prijavijo direktno na Evropsko komisijo.

S tem so želeli vzpodbuditi tiste organizatorje projektov iz jugovzhodne Evrope, ki že imajo določene izkušnje s sodelovanjem v projektih MLADINA, da bi ravno oni začeli in finančno koordinirali projekt.

SALTO SEE redno vodi aktivnosti, pogosto v sodelovanju z Nacionalnimi agencijami MLADINA, odprte za akterje na področju dela z mladimi, ki so zainteresirani za sodelovanje z jugovzhodno Evropo. Glavne aktivnosti in orodja, ki jih nudi SALTO SEE, trenutno vključujejo naslednje.

Vključevanje novih organizacij k sodelovanju z balkanskimi državami s pomočjo:

- različnih aktivnosti za vzpostavljanje stikov, ki imajo za cilj združiti potencialne partnerje projektov iz cele Evrope in ki tudi ponujajo prispevek k izobraževanju, kako razvijati kvalitetne projekte MLADINA;

- vzajemne spletne baze podatkov partnerskih organizacij iz jugovzhodne Evrope (trenutno jih je na razpolago 550);

- "jugovzhodna Evropa – Evropska unija" forumom za iskanje partnerjev (ustanovljen aprila leta 2006). S pomočjo foruma lahko organizatorji projektov aktivno iščejo partnerje v drugih državah, s tem da svoje želje objavijo, ali pa so želje drugih razvidne iz objav na forumu.

Širjenje informacij o Programu in o regiji s pomočjo:

- mesečnega objavljjanja novic iz jugovzhodne Evrope v elektronski obliki, ki vsebujejo informacije o aktivnostih in drugih zanimivih stvareh, povezanih s sodelovanjem z jugovzhodno Evropo, vključno s ponudbo SALTO SEE;
- informacijskih brošur o Programu v različnih jezikih balkanskih držav in v angleščini (do sedaj je bilo razdeljenih okoli 15 000 izvodov teh brošur);
- letne SEE YOUTH revije;
- informacij o državah samih in z informacijami o mladih in mladinskem delu v določeni državi v jugovzhodni Evropi (trenutno v prenovi);

- priročnika "Mobilnost v jugovzhodni Evropi – vize, dovoljenja za delo, dovoljenja za bivanje in še več" (izide jeseni 2006).

Izboljšanje kvalitete mladinskih projektov s pomočjo:

- izobraževalnih seminarjev o različnih vidikih ali Akcijah Programa;
- priznanja gostiteljskih organizacij, ki izvajajo Evropsko prostovoljno službo v jugovzhodni Evropi, kar je obvezno od junija 2006 in izvaja SALTO SEE;
- priročnika za gostiteljske organizacije Evropske prostovoljne službe v jugovzhodni Evropi (izide jeseni 2006).

Za vse informacije o prihajajočih aktivnostih, ali če se želite naročiti na elektronske novice, ali želite s spleta prenesti katerokoli izmed naših publikacij, prosim obiščite spletno stran www.salto-youth.net/see. Če imate še kakšna vprašanja, se obrnite na nas na elektronskem naslovu see@salto-youth.net ali preko telefona ali faksa (številke MOVIT NA MLADINA).

]

Poglej na vzhod

Tomek Bratek in Andriy Pavlovych
SALTO-YOUTH Eastern Europe and the Caucasus Resource Centre

Predel vzhodne Evrope in Kavkaza (krajše EECA – Eastern Europe and the Caucasus) sestavlja sedem tako imenovanih partnerskih držav: Azerbajdžan, Armenija, Belorusija, Gruzija, Moldova, Ukrajina in Ruska federacija (vso rusko ozemlje, vključno z azijskim delom).

Mlade iz vzhodne Evrope in Kavkaza zelo zanima in so zelo odprti za mednarodno sodelovanje v okviru programa MLADINA; so zelo vedoželjni in so se pripravljani učiti.

Vse države EECA razen Ruske federacije so že vključene v "Evropsko sosedsko politiko" (ESP/ENP – European Neighbourhood Policy) Evropske unije. Z Rusko federacijo je Evropska unija vzpostavila odnos preko strateškega partnerstva, ki vsebuje štiri "skupne prostore". Evropska sosedstva politika si je zastavila ambiciozne cilje za partnerstvo s sosednjimi državami, ki temeljijo na: predanosti skupnim vrednotam, ključnih tuje političnih ciljih in na političnem, gospodarskem in kulturnem sodelovanju. Dostopnost programa MLADINA za mednarodno sodelovanje s partnerskimi državami je rezultat posebnega poudarka, ki ga Evropska unija daje razvoju mladinske politike, prav tako je pomemben tudi resen pristop za prihodnost mladih ljudi.

Družbene spremembe v zadnjih desetletjih so v vzhodni Evropi in na Kavkazu ustvarile številne nove priložnosti in izzive, pa tudi nove težave. Težka družbena in gospodarska situacija je prizadela večino prebivalcev te regije, najbolj pa trpijo mladi.

Situacija za mlade je še posebej težka v manjših mestih in v vaseh, kjer javne institucije ne ponujajo priložnosti za ustvarjalno preživljanje prostega časa in ne organizirajo nobenih aktivnosti za mlade. Šport in kulturne dejavnosti so edine aktivnosti za mlade, ki pa so še vedno precej popularne. Kulturna in turistična mobilnost ter mednarodno sodelovanje so v vzhodno evropskih državah in na Kavkazu skromno razviti zaradi ekonomske situacije mladih in njihovih družin.

Zaradi tega ima v teh državah neformalno izobraževanje izredno velik pomen, še posebej v prehodnem obdobju na poti k odprti družbi. Neformalno izobraževanje bi pripomoglo h kontinuiranemu izobraževanju tako, da bi zapolnilo pomanjkljivosti v formalnem izobraževanju in bi omogočilo dodatne dejavnosti izven učnih načrtov. Neformalno izobraževanje znotraj programa MLADINA je že pokazalo pozitivne učinke pri mladih iz te regije: mladi so postali motivirani za sodelovanje v svoji lokalni skupnosti, spoznali so možnosti za način vključevanja v družbeno življenje na različnih nivojih, s tem pa so razvijali odgovornost za prihodnost svojih držav. Program MLADINA na edinstven način prikazuje vrednost prijaznega dejanja za sočloveka, vzpodbuja prostovoljne dejavnosti, ki so še kako potrebne v tej regiji.

Kaj so skupne lastnosti vzhodne Evrope in Kavkaza? Prvič, vse te države so bile del bivše Sovjetske zveze, pred tem pa je bila večina teh držav del Ruskega imperija. To pomeni, da so sčasoma, zaradi pomanjkanja samostojnosti, izgubile svojo nacionalno identiteto, samopodobo, ustvarjalni zagon, občutek skupnosti. Drugič, vse te države imajo skupno Sovjetsko dediščino ... Najbolj očitna dediščina je jezikovni kontekst, ruščina je še vedno zelo razširjena na področju bivše Sovjetske zveze.

Razlike med Evropsko unijo in državami vzhodne Evrope ter Kavkaza lahko povzročijo strah, vendar tako kot vse novo in neznano lahko te razlike postanejo privlačne in predstavljajo nove izzive. Pri sodelovanju z državami EECA naletimo na vedno iste težave, kot so: pomanjkanje medsebojnih informacij, proces iskanja partnerja, težave pri sporazumevanju, težave, povezane z vizami in prenosom finančnih sredstev, težka lokalna gospodarska situacija ... Vendar pa mednarodno sodelovanje s temi partnerskimi državami prinaša takšne izkušnje, ki jih nikoli ne moremo dobiti, če sodelujemo samo s programskimi državami Evropske unije.

SALTO-YOUTH Eastern Europe and Caucasus Resource Centre nudi podporo in strokovnjake, ki svetujejo mladinskim organizacijam, ki bodo začele ali razvijale mednarodno sodelovanje z državami iz EECA regije.

SALTO-YOUTH EECA RC organizira:

- IZOBRAŽEVALNE DOGODKE
s poudarkom na razvijanju sposobnosti, vodenju projektov, poznavanje akcij programa MLADINA in neformalnega izobraževanja;
- RAZVOJNE DEJAVNOSTI
seminarji za navezovanje stikov, študijski obiski, ki imajo namen vzpostaviti trajajoča partnerstva med organizacijami iz držav EECA in programskimi državami;
- INFORMACIJSKE DEJAVNOSTI
ki omogočajo organizacijam iz EECA partnerskih držav enostaven dostop do programa MLADINA in promovirajo sodelovanje s programskimi državami.

SALTO-YOUTH EECA RC omogoča tudi dostop do:

- "SALTO EECA Support Service"
spletna stran www.salto.org.pl predstavlja dinamično in privlačno informacijsko orodje. Stran je bila postavljena z namenom, da bi poenostavili proces iskanja partnerske organizacije in da bi okrepila komunikacijo med EVS prostovoljci in mladinskimi delavci. Na tej spletni strani lahko najdete seznam naslovov svojih bodočih partnerskih organizacij pri mednarodnem sodelovanju v okviru programa MLADINA, na spletni strani je tudi forum in pomoč za komunikacijo z EVS prostovoljci in mladinskimi delavci.

- Mreža Multiplierjev
ki jih usposablja Resource Centre: to je mreža ljudi znotraj EECA regije, ki so aktivni in izkušeni na področju programa MLADINA. Za nadaljnje informacije obiščite spletno stran www.salto-youth.net/eecamultipliers
- EECA osebno
spletne povezave do virov informacij o vzhodni Evropi in Kavkazu, ki vam lahko pomagajo pri pripravi vašega projekta. Več na spletni strani www.salto-youth.net/eecamanual

Za dodatne informacije obiščite spletno stran www.salto-youth.net/eeca ali se obrnite na nas po elektronski pošti: eeca@salto-youth.net

]

In this issue you can read ...

Cooperation with partner countries

At the beginning of the article written by the director of the National Agency there is a short historical introduction of international cooperation of non-governmental youth organisations in connection with geopolitics. The importance of established world youth organisations, such as WFDY, WAY etc., is also introduced in the article, as well as the meaning of the Yugoslavian youth organisation in the sixties of the last century. Further on you can read about the process and the meaning of merging of youth organisations in the European region nowadays. In the end there is a short introduction of Slovene situation and the cooperation of youth organisations with partners from Southeast Europe, how the cooperation is supported by the governmental and economic sectors and the future expectations connected with that subject.

The future of Europe depends on us

The Youth Centre of Dravinjska dolina [the valley of the river Dravinja] has decided to host a youth exchange with partners from the Programme and Partner countries within the framework of the YOUTH Programme. They have decided to cooperate with partners from Southeast Europe since they used to live in the same country. The subject of the exchange was very advanced and Europe oriented, whereas the obstacles, which had to be overcome in the process of preparation for the exchange, were not advanced at all. The main problem was obtaining visas for the participants from Southeast Europe. All the problems incurred with the stuff at the Skopje Embassy are discussed in detail in the article, as well as the help of the Slovene ambassador Mr. Štifter, who helped them in the most critical moments.

Russians and Belarusians ... so close, and yet so far away ...

In this article the project of youth exchange hosted by the Youth Centre Pod Plešivcem is described. The young from Germany, Russia and Belarus came to Slovenia to participate at the youth exchange. The young coming from East Europe had to overcome many obstacles; what kind of problems they faced, and whom they asked for help can be read in this article. At this point let us just mention that parents of the participants had to wait in front of the Slovene embassy in Moscow the entire weekend to get visas for their children.

A volunteer from Moldova in Brežice

A smaller association in Brežice, named Muha has decided to host a volunteer from EECA region, since according to their opinion the countries from European union are well known in Brežice region. A volunteer from Moldova joined them in January 2006, doing the European Voluntary Service. Halfway through the project the host organisation is estimating that their choice was appropriate and good.

From the extreme team I. to the citizens of high risk

What kind of obstacles needs to be overcome when organising a youth exchange with partners from the Mediterranean countries can be seen from the following article.

The Youth Council of Ajdovščina was hosting the youth exchange with partners from Lithuania, Jordan and Morocco. They also had to face many problems when getting visas for their participants from the Partner countries. The process of getting a visa unfortunately took too long for the Morocco participants so they were not able to join the exchange, whereas persistence of Jordanian participants at their embassies had better results. However, the young from the Youth Centre Ajdovščina had to explain

the purpose of the visit of a Jordanian lawyer to Slovenia at the Ministry of the Interior and they also had to explain the logistics of the exchange to the local criminal police. Despite all the problems they managed to do the exchange, which turned out to be the first YOUTH Programme project in Slovenia, which hosted partners from the Mediterranean Partner countries.

Cooperation with the western balkans and look east

Further on in the magazine two SALTO – YOUTH Resource Centres are introduced. The first one is SALTO SEE RC (SEE – South East Europe) and the second one is SALTO EECA RC (EECA – Eastern Europe and the Caucasus). In both articles there is a short historical introduction about their beginnings. The situation, which the young from those regions are facing, is described, as well as the importance of youth cooperation for the young of that region. The two articles also present activities offered by the SALTO YOUTH Resource Centres as the support for cooperation with Partner organisations from Southeast Europe and Eastern Europe and the Caucasus.

The charts and the graph

Participants who were cooperating with Slovene partners in the projects of the Youth exchange, the European voluntary service and the Support Measures were coming from 27 different Programme and from 8 different Partner countries in the year 2005. Partner countries that were not cooperating at the projects in the year 2005 are Ireland, Liechtenstein and Luxembourg. In the first two charts you can find data about the number of partners in each country with whom Slovene participants cooperated. The other chart presents the numbers of submitted Applications in each year according to the application deadlines. The progress of the YOUTH Programme in Slovenia is presented with the help of the graph.

Pregled sodelovanja slovenskih skupin in organizacij s partnerji iz programskih in partnerskih držav v letu 2005

Partnerji slovenskih udeležencev v projektih Mladinskih izmenjav, Evropske prostovoljne službe in Podpornih aktivnosti so v letu 2005 prihajali iz kar 27-ih različnih Programskih držav in iz 8-ih Partnerskih držav. Programske države, s katerimi slovenski udeleženci v letu 2005 niso izvedli projekta so: Ciper, Lichtenstein in Luxemburg. V nadaljevanju vam naj preglednice predstavijo število partnerjev na državo, s katerimi so slovenski udeleženci sodelovali v letu 2005.

Število partnerjev iz Programskih držav v pošiljajočih in gostiteljskih projektih			
Država	Mladinske izmenjave	Evropska prostovoljna služba	Podporne aktivnosti
Italija	16	5	10
Španija	9	10	5
Nemčija	11	4	7
Francija	5	8	4
Poljska	10	3	2
Latvija	10	2	
Finska	7	2	2
Avstrija	4		7
Estonija	7		3
Belgija	5	3	1
Portugalska	5	1	3
Češka	8		
Madžarska	5		3
Slovaška	5		3
Velika Britanija	4	2	2
Litva	3	1	3
Nizozemska	2	3	2
Bolgarija	4		2
Norveška	3	1	2
Romunija	3		3
Grčija	3		2
Malta	3		2
Švedska	1	1	3
Irska		3	2
Islandija	2		1
Turčija	2		
Danska			2

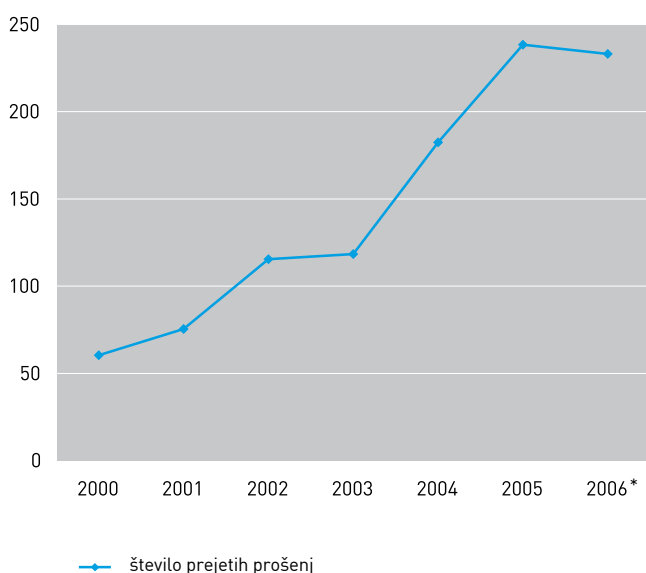
Število partnerjev iz Partnerskih držav v pošiljajočih in gostiteljskih projektih			
Država	Mladinske izmenjave	Evropska prostovoljna služba	Podporne aktivnosti
Makedonija	2	5	3
Srbija in Črna Gora	2	1	6
Bosna in Hercegovina	2		4
Albanija	2		2
Hrvaška		2	
Maroko	1		
Jordanija	1		
Moldavija		1	

Pregled prejetih prošenj za sprejem projektov v program MLADINA po prijavnih rokih

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006*
R1 (Prijavni rok 1. februar)	/	/	16	22	41	55	67
R2 (Prijavni rok 1. april)	15	30	22	27	43	54	69
R3 (Prijavni rok 1. junij)	1	11	24	17	36	36	61
R4 (Prijavni rok 1. september)	0	8	14	13	21	20	37
R5 (Prijavni rok 1. november)	14	20	26	21	36	56	
R6	22	6	13	18	5	17	/
SKUPAJ	52	75	115	118	182	238	234

* v programskem letu 2006 je na voljo še prijavni rok 1. november, zato skupni podatek prejetih prijavnic za to leto ni popoln.

Pregled prejetih prošenj za sprejem projektov v program MLADINA po letih

* v programskem letu 2006 je na voljo še prijavni rok 1. november, zato podatek prejetih prijavnic za to leto ni popoln.

Iz Nacionalne agencije programa MLADINA

Novo med osebjem Nacionalne agencije

Julija 2006 se je osebju Nacionalne agencije, natančneje SALTO YOUTH SEE Resource Centra, pridružila Katja ŠPUR, ki je zamenjala Marijo PILIPOVIĆ. Delovanje Resource Centra se je okrepilo še s prihodom prostovoljke Maije LEHTO iz Finske.

Odličen rezultat revizijskega pregleda za Nacionalno agencijo

V maju 2006 je revizorska hiša MOORE STEPHENS iz Londona po naročilu Evropske komisije izvedla revizijo finančnega poslovanja Nacionalne agencije v obdobju od 1. 4. 2001 do 31. 3. 2003 ter revizijo postopkov in sistemov delovanja Nacionalne agencije v zadnjih 12 mesecih. Ob pregledanem 87 % obsegu postopkov v obdobju revizije finančnega poslovanja revizorsko poročilo ne navaja nobenih ugotovitev oziroma nepravilnosti v zaključnem finančnem poročilu za to obdobje. Zelo ugoden je tudi rezultat sistemske revizije, ki – razen ene varnostne luknje v postopkih – ne omenja nobene druge kritične točke.

Vabimo Vas, da izkoristite še zadnji prijavni rok v programu MLADINA, ki bo 1. novembra 2006. Program MLADINA se namreč z letom 2006 zaključuje. V postopku sprejemanja pa je že nov program z imenom "YOUTH IN ACTION", ki bo predvidoma trajal od leta 2007 in 2013 in bo nudil veliko različnih možnosti za podporo projektov mladih.